

DIVADELNÁ NITRA 2025
6. – 11. JÚNA V NITRE

SPRIEVODCA
FESTIVALOM
PRE MÉDIÁ

NOW!

RIGHTS
HERE,
RIGHTS

TERAZ!

A PRÁVE/O

PRÁVE/O TU

Tridsiaty štvrtý ročník Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra, ktorý sa uskutoční od 6. do 11. júna 2025 v Nitre, dostal podtitul *Práve/o tu a práve/o teraz!* Pre organizátorov festivalu je podtitul kľúčom k výberu diel do programu, pre návštevníkov návodom na hľadanie a odhaľovanie významov diel ponúkaných v programe.

Téma MF Divadelná Nitra 2025 **Práve/o tu a práve/o teraz!** rámcuje ambície organizátorov v oblasti ďalšieho programového smerovania festivalu vo viacerých rovinách. Základným východiskom je pomocou tejto slovnej hračky zdôrazniť problematiku základných práv vo vzťahu k spoločnosti či občanom, k životnému prostrediu, s dôrazom na akútnosť aj aktuálnosť ich ohrozenia. Téma zastrešuje programové prvky, ktoré reflektujú spoločnosť zasiahnutú sériou kríz (v slovenskom a medzinárodnom kontexte) a zároveň pátrajú po ich príčinách, ktorými sú ignorovanie problémov alebo chybné rozhodnutia. Aké sú možnosti ochrany základných práv – práva na sebaurčenie národov a krajín, práva na život a existenciu ohrozených skupín v dôsledku klimatickej zmeny, práva na vlastnú kultúrnu a jazykovú identitu minorít, základných občianskych práv? Popri upozornení na súčasný stav je cieľom festivalu upozorňovať na príčiny, ktoré k nemu viedli. Veľmi často totiž vyplývajú z ignorovania problémov v minulosti. Téma *Práve/o tu a práve/o teraz!* má byť svedectvom o prvom štvrtstoročí nového milénia, poslednom štvrtstoročí, v ktorom sme sa ešte mohli tváriť, že klimatická zmena, vplyv sociálnych médií či stav demokracie v západnom svete sú otázky, ktoré znesú odklad a netreba ich riešiť tu a teraz.

Hlavný program Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra prináša predstavenia v špeciálnych programových sekciách. Sekcia **Práve vytvorené** predstaví najnovšiu tvorbu štyroch slovenských nezávislých súborov. V sekcii **Dialóg (ne) možný** dáme priestor bieloruským a ruským umelcom v exile. **Otvorená scéna Nitra** je názov sekcie, v ktorej nitrianske zriaďované divadlá a zároveň partnerské divadlá festivalu predstavujú svoju tvorbu a Divadlo Andreja Bagara prispeje do festivalového programu aj hosťom – Činohrou Národného divadla Brno.

Podujatia hlavného a sprievodného programu júnového festivalu sa tento rok koncentrujú v Nitre, no už na jeseň pripravujeme špeciálny program v Bratislave pod názvom **Echo Divadelnej Nitry**.

Spolupracujeme s novými partnermi a objavujeme nové hracie miesta, napríklad priestory Kreatívneho centra Nitra. Sme festival, ktorý chce posilniť svoj medzinárodný charakter, upevniť svoje postavenie v komunite a stať sa dôležitým hráčom v cestovnom ruchu.

ČASOVÝ PLÁN HLAVNÉHO PROGRAMU A VYBRANÝCH PODUJATÍ

deň JÚN	od – do	titul	krajina	typ podujatia, miesto konania, programová sekcia	vstupenky
06 PI	18.00 – 21.00 ⊙	RADICAL RELAX Otvorenie festivalu	HU	DIVADLO, DAB – VS, HP	www.nitrafest.sk
	21.30 – 22.45	TMA	SK	DIVADLO, P – KCN, HP	www.nitrafest.sk
07 SO	15.00 – 17.00	DOK TOK	RU	DIVADLO, P – KCN, HP	www.nitrafest.sk
	16.00 – 17.30	BUĎ LÁSKA: KOŠČOVÁ, MEDVEDOVSKA, ŠPINER	SK UA	KONCERT, Synagóga, SP	www.nitrafest.sk
	18.00 – 20.30 U D	MELANCHÓLIA VZDORU	SK	DIVADLO, DAB – VS, HP	www.nitrafest.sk
	21.15 – 21.45 🚌	CRESCENDO	SK	DIVADLO, K, HP	www.nitrafest.sk
	22.30 – 23.00 🚌	CRESCENDO	SK	DIVADLO, K, HP	www.nitrafest.sk
08 NE	10.30 – 12.30	DIALÓG (NE)MOŽNÝ. Diskusia s bieloruskými a ruskými umelcami.	BY RU	DISKUSIA, DAB – Š, SP	vstup zdarma
	15.00 – 17.00	DOK TOK	RU	DIVADLO, P – KCN, HP	www.nitrafest.sk
	18.00 – 19.20 D	WANDERVOGEL	CZ	DIVADLO, DAB – VS, HP	www.nitrafest.sk
	20.30 – 22.30	CESTOPIS	RU	DIVADLO, P – KCN, HP	www.nitrafest.sk
09 PO	10.00 – 11.00 D	SPOJENIE	BY AT	DIVADLO, DAB – Š, HP	www.nitrafest.sk
	15.30 – 17.00	PRÁVO NA TVORBU. Diskusia o nezávislom divadle na Slovensku.	SK	DISKUSIA, DAB – F, SP	vstup zdarma
	18.00 – 20.00 U D	VYDYMENIE	CZ	DIVADLO, DAB – VS, HP	www.nitrafest.sk
	20.30 – 21.30 D	SPOJENIE	BY AT	DIVADLO, DAB – Š, HP	www.nitrafest.sk
10 UT	9.30 – 12.15	NEKONEČNÝ PRÍBEH	SK	DIVADLO, SDKS, HP	www.nitrafest.sk
	18.00 – 20.00 D	MEMORIA	DE	DIVADLO, P – KCN, HP	www.nitrafest.sk
	18.00 – 21.10 U D	VLASTENCI	CZ	DIVADLO, DAB – VS, HP	www.nitrafest.sk
11 ST	10.00 – 12.00 U D	NIČ	SK	DIVADLO, DAB – Š, HP	prostredníctvom dab.sk
	18.00 – 19.30 (🚫)	VEĽKÁ VEREJNÁ DEBATA	SK	DISKUSIA, DAB – Š, SP	vstup zdarma
	21.00 – 23.00 🚌	NÁDHERNÁ ZÁHRADA PO NEJ ZOSTALA	SK	DIVADLO, **, HP	www.nitrafest.sk

vysvetlivky: HP – hlavný program, SP – sprievodný program, ⊙ – pred predstavením otvorenie festivalu, U – pred predstavením dramatický úvod, D – po predstavení diskusia s tvorcami, 🚌 – možnosť využiť bezplatný festivalový autobus na a z miesta konania, (🚫) – tiež prostredníctvom online streamu na FB/YouTube Divadelná Nitra, **DAB – VS** – Divadlo A. Bagara v Nitre – Veľká sála, **DAB – Š** – Divadlo A. Bagara v Nitre – Štúdio, **DAB – F** – Divadlo A. Bagara v Nitre – foyer, **K** – exteriér v komplexe kasární na Martinskom vrchu, **P – KCN** – Palace – Kreatívne centrum Nitra, **SDKS** – Staré divadlo K. Spišáka v Nitre. ** – miesto konania bude upresnené.

Predstavenia hlavného programu (okrem predstavení: Tma, Nekonečný príbeh, Nič a Nádherná záhrada) a diskusie sú titulované alebo tlmočené do slovenského a anglického jazyka.

HLAVNÍ PROGRAM

Dátum: 6. 6. 2025

Čas: 18.00

Miesto: Divadlo Andreja

Bagara v Nitre – Veľká sála

Dĺžka: 175 minút

s prestávkou (120 min.
predstavenie + prestávka
+ 40 min. koncert)

Réžia: Jakab Tarnóczy

Jazyk: maďarský so
slovenskými a s anglickými
titulkami

**Pred predstavením sa
uskutoční slávnostné
otvorenie festivalu.**

Inscenácia *Radical Relax* z dielne budapeštianskeho divadla Katona József Színház je súčasťou hlavného programu a otvára Medzinárodný festival Divadelná Nitra 2025.

Traja mladí ľudia sa prihlásia do meditačného tábora založeného na budhistických ideách. Čiastočne z úprimnej zvedavosti, čiastočne hľadajú obsah do svojho podcastu. Tábor vedú charizmatický vodca Zsolt, pomocník Soma a švédka dievčina Freya, ktorá utiekla z domu. Bývajú v chatrčiach a stanoch v prírode, meditujú a spievajú, zbavujú sa negatívnych energií, počas jedenia mlčia, sústreďujú sa na dýchanie či žuvanie – a to všetko preto, aby našli vnútorný pokoj. Postupne však vychádzajú na povrch napätia, egá, skryté motivácie a pochybnosti nielen o Zsoltovej autenticite, ale aj o nich samých. Dokážeme ešte prežívať vlastný život a vnímať momentálny okamih? Dá sa v dnešnej dobe roztrúsenej pozornosti a množstva paralelných vnemov radikálne odstrihnúť od okolia a dopriať si skutočný oddych?

Počas siedmich dní a nocí, ktoré sa menia prostredníctvom rotujúceho javiska, sledujeme plnokrvné herectvo, ale aj živú projekciu filmovou kamerou. Súkromné a intímne sa stáva verejným. Druhá časť inscenácie narúša tradičnú hranicu medzi javiskom a hľadiskom. Prekvapivo prechádza do koncertu na javisku, kde diváci môžu vstúpiť do priestoru, zatancovať si a slobodne sa stať súčasťou meditačného rituálu.

Inscenácia *Radical Relax* je viac než len príbehom o úteku od technologického pokroku a ubíjajúcej každodennosti. Prináša radikálne uvoľnenie v dnešnom uponáhľanom svete. Kladie otázky o tom, čo znamená „nič nerobiť“ a ako sa môžeme pokúsiť nájsť v digitálnej dobe autenticitu. Ponúka nielen zábavu, ale aj hlbší ponor do otázok identity, slobody a hľadania rovnováhy v modernom živote.

Jedna z najvýraznejších tvárí súčasného maďarského divadla, režisér Jakab Tarnóczy, kombinuje humor, absurditu a multimediálne prvky vrátane živého kamerového prenosu a elektronickej hudby, čím rozbíja tradičné divadelné formy, stiera hranice medzi hercami a divákmi a vytvára unikátnu atmosféru. Inscenáciu charakterizuje výrazný rukopis mladého režiséra, ktorý je známy už aj v medzinárodnom divadelnom prostredí vďaka divácky úspešným i odborne oceňovaným inscenáciám, ako *Melancholy Room* a *Extázis*.

Katona József Színház, Budapešť / MAĎARSKO

RADICAL RELAX

Inštitút
Blaha Uhlára,
Bratislava /
SLOVENSKO

TMA

PRÁVE
VYTVORENÉ

Dátum: 6. 6. 2025

Čas: 21.30

Miesto: Palace – Kreatívne
centrum Nitra

Dĺžka: 75 min.

Réžia: kolektív IBU

Jazyk: slovenský, synopsis
v angličtine

Inscenácia *Tma* je súčasťou programovej sekcie Práve vytvorené a jej premiéra sa uskutoční počas Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025.

Bývalý súbor Divadla Stoka prichádza na festival, aby uviedol svoju prvú premiéru pod novým názvom. Odkazuje ním na jednu z najvýznamnejších osobností slovenského divadla po roku 1989 Blaha Uhlára, ktorý opustil tento svet v júli 2024.

Inscenácia *Tma* nadväzuje na tradíciu Stoky a vychádza z princípov voľnej improvizácie, dekompozície a fragmentovaných dialógov. Balansuje na hranici medzi realitou a surreálnym obrazom sveta, v ktorom sa prelínajú groteskné a tragické momenty. Temný javiskový priestor evokuje vnútorné svety postáv – strach, neistotu, manipuláciu – a z tejto čiernej prázdnoty magicky vystupujú bohato farebné postavy.

Unikátny projekt, ktorý vznikne pre Medzinárodný festival Divadelná Nitra 2025, zvyrazňuje fenomén divadelnej premiéry ako jedinečného okamihu, v ktorom sú tvorcovia i diváci účastníkmi zrodu nového umeleckého diela.

Arťom Tomilov / Хрупкий (Chrupkij), RUSKO

DOK TOK

DIALÓG (NE)MOŽNÝ

Dátum: 7. 6. a 8. 6. 2025

Čas: 15.00

Miesto: Palace – Kreatívne
centrum Nitra

Dĺžka: 120 minút

bez prestávky

Réžia: Arťom Tomilov

Jazyk: ruský s tlmočením
do slovenčiny

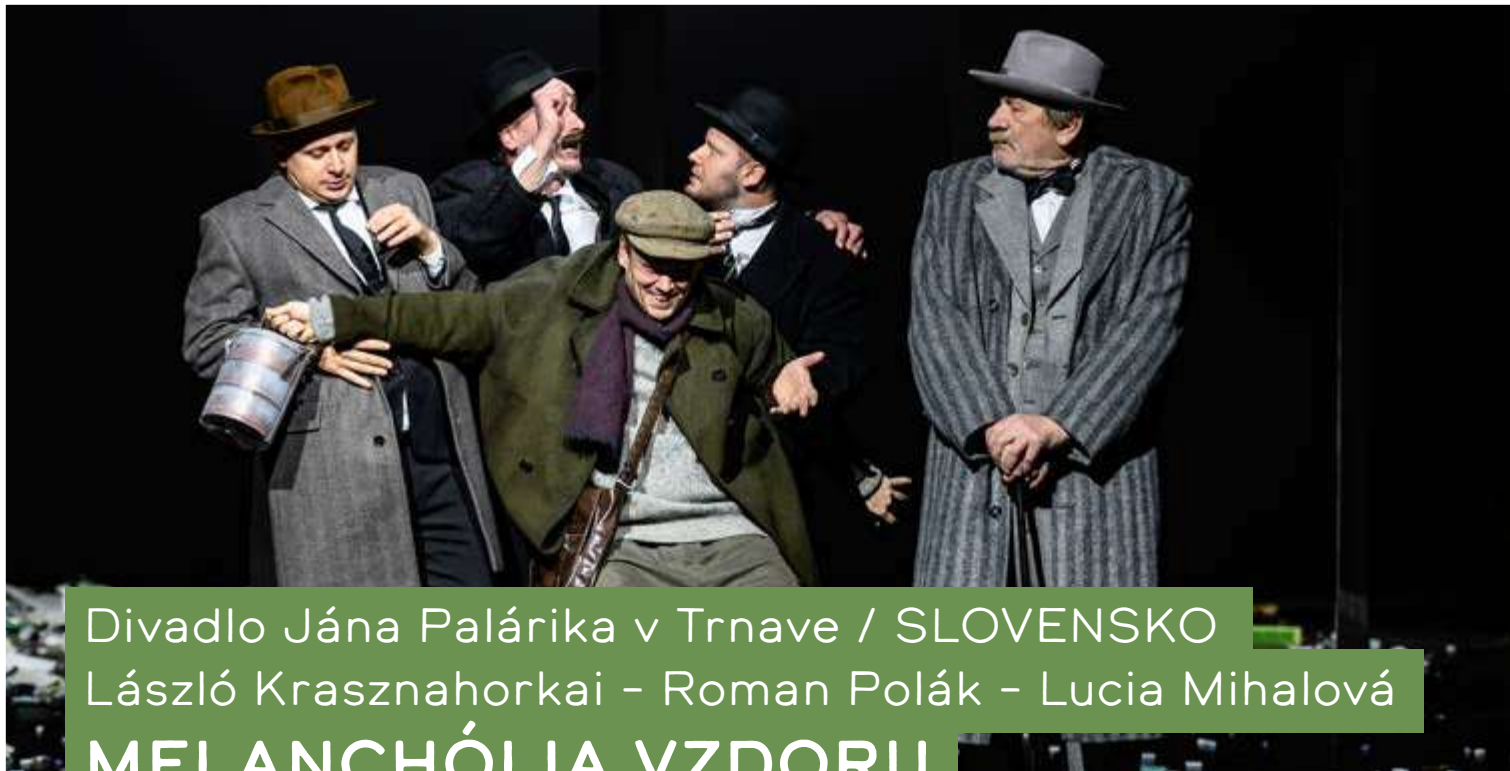
Interaktívne predstavenie *dok tok* (po rusky док поток) je súčasťou hlavného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025 v programovej sekcii Dialóg (ne)možný. Je pokusom o spojenie s ruskými a bieloruskými umelcami, ktorí boli nútení opustiť svoje krajiny a konfrontovať svoju národnú, kultúrnu a jazykovú identitu s novým prostredím alebo museli zostať z rôznych dôvodov vo svojej krajine a tvoria neoficálne.

Interaktívny projekt, v ktorom ponúkne umelec a kurátor Arťom Tomilov účastníkom Divadelnej Nitry neobyčajný zážitok z individuálnej a kolektívnej tvorby. Staneme sa autormi a divákmi súčasne – bude nás pätnásť a budeme sa v príjemnej atmosfére pohybovať v štruktúre diela bez stabilných hraníc medzi umeleckými druhmi. Metódou dokumentárneho prúdu / toku (odtiaľ názov diela), automatického zápisu, zápisu v plenéri a autofikcie vytvoríme s pomocou sociálnych médií niečo vlastné a nezvyčajné. Naše a pre nás samých.

Možno vám tento opis nepomôže pochopiť, na čo presne ste pozvaní, ale v tomto prípade to nevadí. Spolu s ďalšími vnútornými významami nás *dok tok* ponorí do metamorfózy umenia, do voľného toku bytia, možno až do bodu čistého zážitku bez možnosti okamžitej definície.

Arťom Tomilov je spoločne s Váňom Demidkinom kurátorom festivalu performatívneho umenia Chrupkij (viac na s. 10).

Divadlo Jána Palárika v Trnave / SLOVENSKO László Krasznahorkai – Roman Polák – Lucia Mihalová **MELANCHÓLIA VZDORU**

Dátum: 7. 6. 2025

Čas: 18.00

Miesto: Divadlo Andreja

Bagara v Nitre – Veľká sála

Dĺžka: 150 minút

s prestávkou

Réžia: Roman Polák

Jazyk: slovenský

s anglickými titulkami

**Pred predstavením v čase
od 17.30 do 17.50 sa
uskutoční dramaturgický
úvod.**

**Po predstavení nasleduje
diskusia divákov s tvorcami.**

Inscenácia *Melanchólia vzdoru* je súčasťou hlavného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025.

Adaptácia románu maďarského spisovateľa Lászlóa Krasznahorkaia, oceneného Man Bookerovou cenou, v réžii Romana Poláka, jedného z najvýznamnejších slovenských režisérov, ponúka hlbokú reflexiu o spoločenskom úpadku a krehkosti demokracie. Tridsať rokov od svojho posledného účinkovania na Divadelnej Nitre sa trnavské divadlo vracia na festival s naliehavým varovaním. Unikátnu atmosféru dodáva dielu aj miešaný spevácky zbor Tirnavia pod vedením Michala Stahla.

V centre príbehu je maďarské mestečko, kde chaos – meškajúce vlaky, zastavené hodiny, hromadiace sa smeti – odráža rozklad spoločenského poriadku. Do mestečka nečakane príde cirkus s princípom a s vypchatou veľrybou. Polák využíva symboliku vypchatej veľryby ako metaforu falošných spasiteľov, podnecujúcich hystériu ľudí. Boj za pravdu a harmóniu v čase, keď sa spoločnosť rúti do fanatizmu, stelesňujú dvaja osamelí vzdorujúci – bývalý riaditeľ hudobnej školy pán Eszter (v podaní Vladimíra Jedľovského) a jeho spoločník, mentálne zaostávajúci poštár Valuska (Michal Jánoš). A treba spomenúť ešte najdesivejšiu postavu príbehu – pani Eszterovú, Eszterovu bývalú manželku, ktorá sa snaží obnoviť poriadok a zorganizuje hnutie za čistotu ulíc. Nový poriadok sa však stáva novou totalitou.

Krasznahorkaiovo dielo, preslávené jedinečným rozprávačským štýlom a existenciálnou naliehavosťou, nachádza v Polákovej inscenácii univerzálny odkaz. Režijný prístup Romana Poláka pretvára Krasznahorkaiove komplikované, košaté vety a apokalyptické vízie na vizuálne pôsobivý divadelný jazyk.

Inscenácia *Melanchólia vzdoru* Divadla Jána Palárika v Trnave prináša na festival nebezpečne naliehavú pripomienku toho, aká tenká je hranica medzi anarchiou a totalitou. Ukazuje spoločnosť, v ktorej opakujúce sa krízové situácie, nefungujúce inštitúcie a rozpad základných hodnôt nakoniec motivujú občanov k radikálnym odpovediam.

Ohrozenie demokracie, manipulácia mäs a strata kritického myslenia sú dôvodmi, prečo je *Melanchólia vzdoru* hlavným zástupcom slovenského repertoárového divadla v kurátorskom výbere hlavného programu.

Dátum: 7. 6. 2025
Čas: 21.15 a 22.30
Miesto: Kasárne –
Martinský vrch
Dĺžka: 30 min.
Réžia: Jozef Vlk

Inscenácia *Crescendo* je súčasťou programovej sekcie Práve vytvorené a jej premiéra sa uskutoční počas Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025.

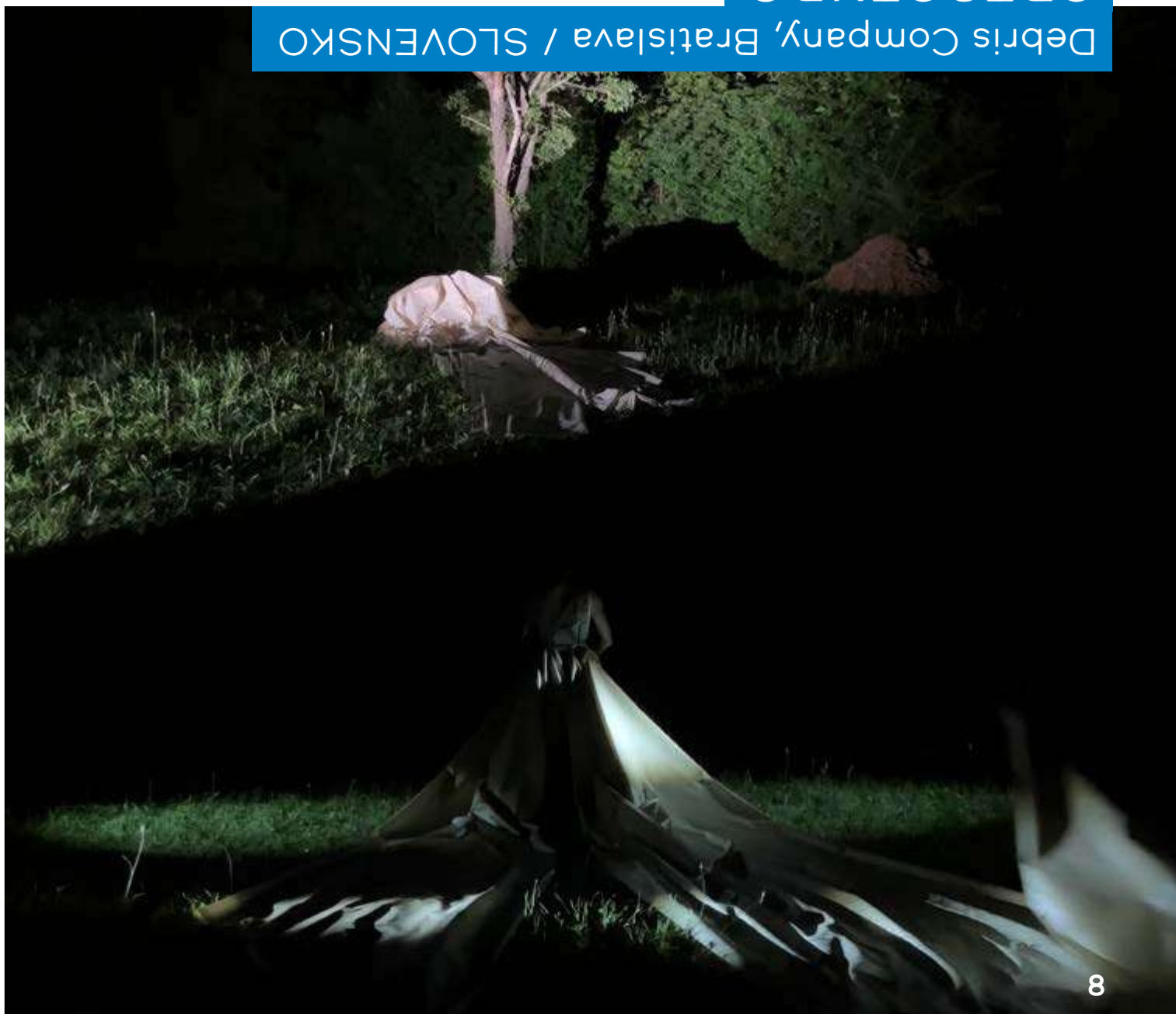
Crescendo je hudobno-pohybová esej o miznutí tela v „klastroch“ rozdielnych entít ako modelový príklad a aktuálna metafora súčasného sveta, v ktorej sme ako spoločnosť lenivo uviazli. Hudobný pojem „crescendo“ je v tomto zmysle vnímaný ako postupné narastanie, vrstvenie, stúpanie, rozširovanie smerom k vyvrcholeniu znásobenému v jednom abstraktnom pociť, ktorý nie je možné konkretizovať v príbehu. Site specific projekt *Crescendo* sa bude odohrávať v prírodnom prostredí bývalých kasární na Martinskom vrchu. Debris Company ním rozvíja výraznú líniu svojej tvorby v nedivadelných priestoroch. Inscenácia vznikla v koprodukcii s Divadlom Pôtoň, Bátovce.

Unikátna inscenácia, ktorá vznikne pre Medzinárodný festival Divadelná Nitra 2025, zvyrazňuje fenomén divadelnej premiéry ako jedinečného okamihu, v ktorom sú tvorcovia i diváci účastníkmi zrodu nového umeleckého diela.

PRÁVE VYTVORENÉ

CREScendo

Debris Company, Bratislava / SLOVENSKO

Jan Mocek, Praha / ČESKO
WANDERVOGEL

Dátum: 8. 6. 2025

Čas: 18.00

Miesto: Divadlo Andreja
Bagara v Nitre – Veľká sála
(sedenie na javisku)

Dĺžka: 80 minút bez
prestávky

Réžia: Jan Mocek

Jazyk: český s anglickými
titulkami

**Predstavenie obsahuje
nahotu.**

Vekové odporúčanie: 18+

**Po predstavení nasleduje
diskusia divákov s tvorcami.**

Inscenácia *Wandervogel* je súčasťou hlavného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025.

Telo, sexualita, príroda, krása, štát, nacionalizmus. Skupinka štyroch nevinných a nesmelých mladíkov pod vedením staršieho pána v čiernej tepláčkovej súprave (príznačne značky Adidas) pripraví a predvedie rozkošné hudobné číslo. Smejeme sa, no zároveň aj bez poznania historického pozadia tušíme, že niečo nie je v poriadku. Intuitívne si spomenieme na prípady zneužívaných detí v táboroch a skautských oddieloch. A obrazy a scény, ktoré nasledujú, stupňujú naše znepokojenie.

Inovatívne scénické dielo *Wandervogel* všestranného českého umelca Jana Mocka kombinuje prvky dokumentárneho a fyzického divadla. Inšpiráciou na inscenáciu sa stal príbeh sudetonemeckého nacionalistu Heinza Ruthu, usilujúceho sa o emancipáciu sudetských Nemcov po roku 1918. Cestu k dosiahnutiu tohto cieľa videl v „sparfanskej“ výchove elitnej skupiny mladých chlapcov – tzv. Männerbundu, ktorá mala tvoriť vládnu vrstvu budúceho sudetonemeckého fašistického štátu. Ruthu neskôr obvinili z homosexuality, čo bol v tom čase trestný čin, a uväznili. Vo väzenskej cele sa obesil. Inscenácia čerpá z jeho intímneho vojnového denníka, plného rozporuplných pocitov, z autentických policajných protokolov a z historicko-politických prejavov, ako aj z knihy britského historika Marka Cornwalla *Diablova stena*. Dobové materiály sa prelínajú s intímnymi skúsenosťami performerov, čo vytvára vzniká napätie medzi minulým a súčasným.

Každý projekt Jana Mocka vzbudí záujem diváckej a odbornej verejnosti. Po prvý raz sa predstavil na Divadelnej Nitre v roku 2022 s originálnym projektom *Virtual Ritual*, v ktorom spoločne s urbanistom Osamuom Okamurom, youtuberom Atletom a fotografkou a gamerkou Adélou Vosičkovou zaviedol divákov do paralelného sveta online videohier. Jeho inscenácia *Wandervogel*, premiérovaná v novembri 2024, prináša na prvý pohľad absolútne odlišnú a od súčasnosti vzdialenú tému. No toto dielo, ktoré rekonštruuje udalosti z tridsiatych rokov 20. storočia, hovorí aj o túžbe a potrebe človeka uniknúť z limitujúcej reality do bezstarostného sveta ilúzií.

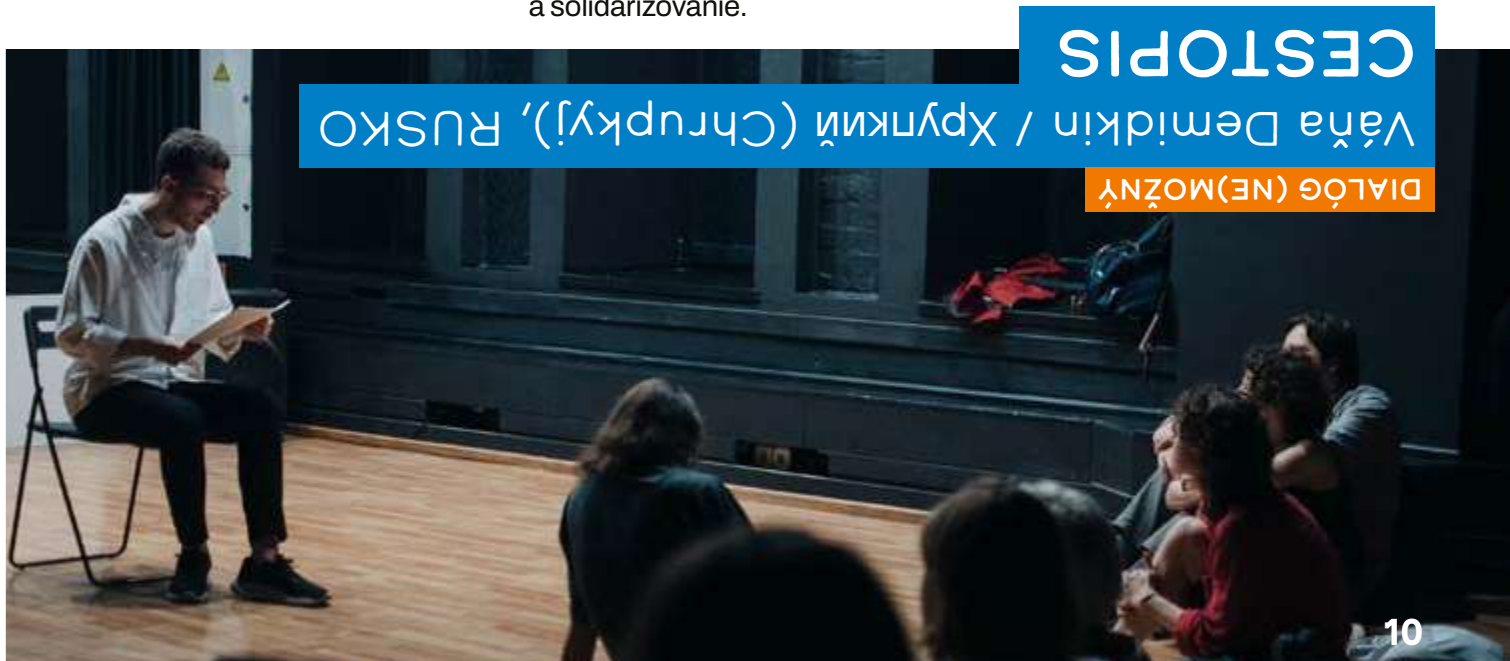
Dátum: 8. 6. 2025
Čas: 20.30
Miesto: Palace – Kreatívne centrum Nitra
Dĺžka: 120 minút bez prestávky
Réžia: Váňa Demidkin
Jazyk: ruský so slovenským a anglickým prekladom

Performancia *Cestopis* je súčasťou hlavného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025 v programovej sekcii Dialóg (ne)možný. Je pokusom o spojenie s ruskými a bieloruskými umelcami, ktorí boli nútení opustiť svoje krajiny a konfrontovať svoju národnú, kultúrnu a jazykovú identitu s novým prostredím alebo museli zostať z rôznych dôvodov vo svojej krajine a tvoria neoficiálne.

Neformálny divadelný priestor bez dekorácií. Diváci sedia na zemi či na parapetoch okien. Potom príde umelec Váňa Demidkin a povie, že si dá dole okuliare, topánky a hodinky a potom sa vráti, ale už to nebude on, ale postava z tohto predstavenia, v ktorom nám porozpráva o svojom živote a exilových cestách. O tom, ako vyše troch rokov nepracuje v Rusku, ako sa narodil a vyrástol v Petrohrade, ako tam už niekoľko rokov nežije, ako už niekoľko rokov nežije ani v Rusku. O tom, že bol pol roka v Gruzínsku, tri mesiace v Kazachstane, mesiac a pol v Srbsku, potom zase tri mesiace v Kazachstane a následne v Turecku, Rusku, Kirgizsku, Uzbekistane, Rusku, Gruzínsku, Turecku, Čiernej Hore, Bosne a Hercegovine, Rusku, Kirgizsku a zase Rusku. Po skončení predstavenia postava opäť odíde, aby sa vrátil a poklonil. Ale už ako Váňa.

Ruský multidisciplinárny umelec Váňa Demidkin nám v tomto sólovom projekte odvážne porozpráva o osobných a pracovných problémoch, ktoré ho trápia. O tom, ako tieto problémy súvisia s 24. februárom 2022, keď Rusko napadlo Ukrajinu, a so všetkým, čo nasledovalo po tomto dni. Táto spoveď nie je sebaľútostná ani manipulatívna ani sebaobičujúca. Demidkinovo rozprávanie je konštatujúce. Faktické. Úprimné. Absolútne vecné. Nie je to terapia, ale performatívna prednáška.

Váňa Demidkin a Arťom Tomilov, ktorý na festivale Divadelná Nitra zrealizuje interaktívny projekt *dok tok*, spolupracujú na rôznych projektoch a predovšetkým na festivale performatívneho umenia Хрупкий (čítaj Chrupkij, vo význame Krehký). Oficiálne organizovať v súčasnom Rusku takéto podujatie, ktoré vytvára špecifický priestor na otvorené spoločné skúsenosti a zážitky medzi umelcami a verejnosťou, je takmer nemožné – vo februári 2024 sa Chrupkij uskutočnil po prvý krát a jeho druhá realizácia, ktorá mala nasledovať v apríli, sa už nekonala, lebo ju zrušila prokuratúra. Festival odvtedy pokračuje tajne – bez zverejnenia akýchkoľvek informácií a bez akejkoľvek propagácie v médiách a na sociálnych sieťach. Program tohto festivalu tvoria inter-, multi-, trans- a antidisciplinárne podujatia, ktorých hlavným cieľom je absencia autorstva. Každý, kto sa na nich zúčastní, je divákom aj autorom zároveň. Rozpúšťajú sa hranice medzi divákom, performerom a postavou, medzi konvenciami divadla a nekonvenčnosťou performance. Podstatou takejto tvorby je spojenie, zjednocovanie a solidarizovanie.

Maryna Jakubovič / BIELORUSKO - RAKÚSKO

SPOJENIE

DIALÓG (NE)MOŽNÝ

Dátum: 9. 6. 2025

Čas: 10.00 a 20.30

Miesto: Divadlo Andreja
Bagara v Nitre – Štúdio

Dĺžka: 60 minút bez
prestávky

Réžia: Maryna Jakubovič

Jazyk: anglický so
slovenskými titulkami

Po predstavení nasleduje
diskusia divákov s tvorcami.

Inscenácia *Spojenie* je súčasťou hlavného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025 v programovej sekcii Dialóg (ne)možný. Je pokusom o spojenie s ruskými a bieloruskými umelcami, ktorí boli nútení opustiť svoje krajiny a konfrontovať svoju národnú, kultúrnu a jazykovú identitu s novým prostredím alebo museli zostať z rôznych dôvodov vo svojej krajine a tvoria neoficálne.

Spojenie je sólová performance bieloruskej herečky, režisérky a divadelnej pedagogičky Maryny Jakubovič, založená na skutočných príbehoch a listoch bieloruských politických väzenkýň, najmä občianskej aktivistky a hudobníčky Maryje Kalesnikavovej, ktorá viedla kampaň Viktora Babaryku, opozičného kandidáta v prezidentských voľbách v Bielorusku v roku 2020.

Maryja Kalesnikavová je významnou osobnosťou bieloruskej opozície. Mnohí z nás si spomenú na optimistickú fotografiu ikonického tria bieloruskej opozície – Veronika Cepkalová ukazuje typické „V“, Sviatlana Cichanovská zvierá odhodlane ruku v päšť a Maryja Kalesnikavová vytvára svojimi rukami symbol srdca. Všetko, čo nasledovalo, je spojené s najhoršími represiami, aké si vieme predstaviť. V septembri 2020 túto odvážnu ženu odsúdili na 11 rokov väzenia. Viktora Babaryku odsúdili na 14 rokov a je už dva roky nezvestný.

Surový, autentický, no zároveň precízne vystavaný herecký prejav Maryny Jakubovič prechádza od jemného smútku cez tichý vzdor až po výbuchy hnevu či zúfalstva. Táto intímna performance je oveľa viac než len divadelné predstavenie. Ide o univerzálnu výpoveď o spojeniach, ktoré pretrháva diktatúra – o nedostatočnom kontakte (spojení) blízkych a rodín s politickými väzňami, o (ne)možnosti spojenia autorky Maryny Jakubovič s jej rodnou krajinou a rodinou, pretože v roku 2021 bola nútená opustiť Bielorusko a žije v Rakúsku.

Performance *Spojenie* vznikla v spolupráci s Univerzitou Mozarteum Salzburg a so Schauspielhaus Wien v rámci programu Artists Solidarity Program Europe (ASoP) rakúskeho ministerstva zahraničných vecí. Bola uvedená 11. novembra 2024 v Schauspielhaus Wien ako súčasť iniciatívy na podporu umelcov, ktorí čelia represiam vo svojich domovských krajinách. Téma slobody slova a názoru, v súvislosti s ktorou si bieloruskí aktivisti, novinári a politici odpykávajú drakonické tresty, sa stáva čoraz aktuálnejšou aj pre mnohé európske krajiny. Dielo Maryny Jakubovič je pripomienkou dôležitosti demokracie a toho, ako ľahko o ňu môžeme prísť.

Dátum: 9. 6. 2025

Čas: 18.00

Miesto: Divadlo Andreja

Bagara v Nitre – Veľká sála

Dĺžka: 110 minút

bez prestávky

Réžia: Jiří Havelka

Jazyk: český s anglickými

titulkami

**Pred predstavením v čase
od 17.30 do 17.50 sa
uskutoční dramaturgický
úvod.**

**Po predstavení nasleduje
diskusia divákov s tvorcami.**

Inscenácia *Vydymenie* je súčasťou hlavného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025.

Atmosférický úvod. Očistný rituál spojený s vydymením priestoru. Herci sa pohybujú medzi divákmi a obradne „rozosielaajú“ dym z vonných tyčiniek po divadle. Na počiatku kolektívneho diela Divadla Divadla Husa na provázku stála potreba a túžba divadelníkov po očiste. Vo svojom diele reflektujú kauzu, ktorú spustilo uvedenie kontroverznej inscenácie chorvátskeho režiséra Olivera Frlića *Naše násilie a vaše násilie* počas festivalu Divadelní svět Brno 2018. V histórii českého divadla išlo o bezprecedentný prípad. Žaloba kardinála Duku na brnianske divadlo pre neúčtivé zobrazenie Jána Pavla II. a Ježiša Krista sa dostala až k Ústavnému súdu. A spustila šialenú vlnu reakcií a mnoho otázok o slobode v umení.

O celom škandále sa v predstavení dozvieme všeličo a všeličo aj uvidíme – listy a e-maily nahnevaných divákov (mnohí Frlićovu inscenáciu vôbec nevideli), mnohé známe i neznáme fakty či svojskú rekonštrukciu inkriminovaných scén z inscenácií divadelníka Frlića, ako aj pocity a pochybnosti zneistených hercov. Dielo kombinuje fragmenty právnych textov, internetových článkov, diváckych listov, výpovedí svedkov a citácie z Nového zákona. Prvú, dynamickú časť, plnú asociácií, skečov, vtipných či dekadentných etúd na hrane čierneho humoru, keď diváci slzia od smiechu, vystrieda stíšenie – intelektuálna diskusia v druhej časti, v ktorej má každý názor svoje miesto a mnohé scény z prvej časti zrazu vidíme v inom svetle.

Režisér Jiří Havelka, známy svojimi výraznými inscenáciami aj na Slovensku, s kolektívom vynikajúcich herečiek a hercov legendárneho brnianskeho divadla (ako aj neprehliadnuteľných tvárí dnes ikonického televízneho seriálu *Dobré ráno, Brno!*) nás prevedie seriózne i celkom neseriózne a s originálnym humorom týmto divoko zábavným očistným rituálom.

Táto kauza priniesla do českého mediálneho a kultúrneho priestoru mnoho otázok: o tom, čo je a čo už nie je umenie, či existujú hranice slobody slova, aký je vzťah politickej moci a umenia, čo je symbol, alegória a čo je už priama a prvooplánová provokácia, aká je úloha politického divadla v dnešnom svete. No na to, čo dnes očakávame od divadla, kde sú naše osobné hranice pri kontroverzných témach v divadle, kam môže siahť moc a či je možné umenie zakázať, si musíme odpovedať sami. Napokon, príležitostí na takéto úvahy máme dnes na Slovensku mnoho...

Divadlo Husa na provázku, Brno / ČESKO
Jiří Havelka a kol.
VYDYMENIE

NEKONEČNÝ PRÍBEH

Staré divadlo K. Spišáka v Nitre
Michael Ende – Slavka Cíváňová

OTVORENÁ SCÉNA NITRA

Dátum: 10. 6. 2025

Čas: 9.30

Miesto: Staré divadlo
Karola Spišáka v Nitre

Dĺžka: 160 minút

s prestávkou

Réžia: Iveta Ditte Jurčová

Jazyk: slovenský

Inscenácia *Nekonečný príbeh* je súčasťou sekcie Otvorená scéna Nitra v programe Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025.

Nekonečný príbeh je príbehom o krehkosti rodinných vzťahov, o dôvere a blízkosti medzi najbližšími. Toto ikonické dielo nemeckého spisovateľa Michaela Endeho (1929 – 1995) ožíva na javisku v dvoch verziách. Prvá časť *Nekonečný príbeh – Záchrana Fantázie* je určená pre deti od 9 rokov. Staršie deti a rodičia sú pozvaní aj na jej druhú časť pod názvom *Rob, čo chceš!*

Spolu s Bastiánom, ktorý sa skryl pred spolužiakmi v starom antikvariáte, sa prenesieme do dvoch svetov – do sveta ľudí a do sveta fantázie. Oba svety sú navzájom prepojené. Fantáziu začína požierať Ničota. Nájsť liek proti nej sa na veľkej púti hľadania pokúsi lovkynia z Trávového mora Atrej. Jedine jej dobrodružná cesta, o ktorej Bastián číta v knihe, môže priviesť skutočného záchrancu Fantázie.

V druhej časti inscenácie zostal Bastián na konci dobrodružnej cesty na záchranu Fantázie sám. V ruke drží jediné zrnko piesku, ktoré z nej zostalo. Svet treba nanovo vytvoriť. Každé Bastiánovo želanie sa splní a zázračný ORIN ho vyzýva: Rob, čo chceš! *Nekonečný príbeh* pokračuje cestou dospelávajúceho chlapca a jeho strácania, hľadania a nachádzania seba samého. Bastián prechádza najťažšou skúškou. Musí prísť na to, čo je pre neho najdôležitejšie.

Okrem dobrodružstva a dnes už kultových rozprávkových postáv, ako lietajúci drak šťastia Falko, verný koník Artax, smiešny Kameňozrút či prastará korytnačka Morla, prináša dielo *Nekonečný príbeh* aj metaforu súčasného sveta, jeho rôznorodosti, zvláštností a krásy, ale aj vyprázdnenosti, túžby po moci či otupenosti.

Nekonečný príbeh je plný neuveriteľných bytostí a svetov, nad ktorými panuje tolerancia rozmanitosti v podobe Detskej kráľovnej, ktorá všetkým umožňuje, aby boli takí, akí sú.

Dátum: 10. 6. 2025
Čas: 18.00
Miesto: Palace – Kreatívne centrum Nitra
Dĺžka: 120 minút bez prestávky
Réžia: Anastasija Patlaj
Jazyk: nemecký, ruský so slovenskými a s anglickými titulkami

Po predstavení nasleduje diskusia divákov s tvorcami.

Brechtfestival Augsburg / NEMECKO

Nana Grinštejn

MEMORIA

DIALÓG (NE)MOŽNÝ

Inscenácia *Memoria* je súčasťou hlavného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025 v programovej sekcii Dialóg (ne)možný. Je pokusom o spojenie s ruskými a bieloruskými umelcami, ktorí boli nútení opustiť svoje krajiny a konfrontovať svoju národnú, kultúrnu a jazykovú identitu s novým prostredím alebo museli zostať z rôznych dôvodov vo svojej krajine a tvoria neoficálne.

Memoria je unikátne dokumentárne dielo, za ktorým stojí hlboká múdrosť, odvaha a odhodlanie tvorcov hovoriť o pravde. Ide o posledné dielo tvorivého tandemu dramatičky Nany Grinštejn a režisérky Anastasije Patlaj, ktoré vytvorili v Rusku. Premiéra sa uskutočnila 9. a 10. februára 2022, len dva týždne pred vypuknutím vojny na Ukrajine. Krátko po premiére Rusko zaútočilo na Ukrajinu a *Memoria* sa už nesmela hrať. Po nútenom odchode do zahraničia našťudovala režisérka Anastasija Patlaj novú, nemecko-ruskú verziu inscenácie v Augsburgu v Nemecku. Toto originálne dokumentárne divadlo so silnou scénickou imagináciou, s výrazovou rôznorodosťou a s mimoriadnou umeleckou rečou odкрýva súvislosti medzi minulosťou a prítomnosťou.

Dej hry sa odohráva v troch epochách: v období stalinských represíí v 30. rokoch 20. storočia, v rokoch perestrojky v 80. rokoch 20. storočia, keď hnutie za rozkrývanie informácií o Stalinových represíách založilo organizáciu Memorial, a v súčasnosti. Tieto tri časové obdobia spája príbeh nemeckej herečky Caroly Neher. Emancipovaná žena a intelektuálka, hviezda berlínskej divadelnej scény 20. rokov Carola Neher emigrovala do Sovietskeho zväzu, keď sa v Nemecku dostal k moci Hitler. Skončila v gulagu a jej synček Georg v sovietskom detskom domove. Už nikdy sa nestretli – Neher zomrela v roku 1942 vo väzení na týfus a Georg sa o tom, kým v skutočnosti je, dozvedel až v roku 1975. Dielo *Memoria* v sebe ako pamäť vrství okolo príbehov Caroly Neher a zakladateľky Memorialu Iriny Ščerbakovovej príbehy 20. storočia, osudy nemeckých umelcov, sovietskych väzňov a ruských bojovníkov za ľudské práva, spomienky, fakty a ich revízie, opakovania chýb a činov, o ktorých sme si mysleli, že sa už nikdy nezopakujú.

Pôvodne sa divadelná hra Nany Grinštejn nevolala *Memoria*, ale *Carola Neher. Nohavičková rola*. Jej prvé uvedenie formou scénického čítania sa uskutočnilo v moskovskom Múzeu dejín gulagu v spolupráci s Medzinárodným Memorialom. Múzeum dnes už nefunguje (je zatvorené od novembra 2024, keď v ňom príslušné úrady „objavili“ nedostatky v oblasti protipožiarnych opatrení). A Memorial? Ten neexistuje vôbec. Túto mimovládnu neziskovú organizáciu na ochranu ľudských práv, ktorá od roku 1987 systematicky skúmala a dokumentovala zločiny stalinizmu, ruské súdy v roku 2021 zrušili pre porušovanie zákona o zahraničných agentoch.

Anastasija Patlaj, ktorá opustila Rusko po začatí vojny na Ukrajine, bola prvou umelkyňou, ktorá sa zúčastnila na rezidenčnom programe Artists at Risk v Brechthause v Augsburgu v roku 2023. V rámci tohto programu vytvorila novú verziu inscenácie, špeciálne koncipovanú pre Brechtfestival Augsburg 2023. Inscenácia bola uvedená aj na festivale Münchner Kammerspiele v roku 2024.

Činohra Národního divadla Brno / ČESKO

Peter Morgan

VLASTENCI

OTVORENÁ SCÉNA NITRA

Dátum: 10. 6. 2025

Čas: 18.30

Miesto: Divadlo Andreja

Bagara v Nitre – Veľká sála

Dĺžka: 165 minút

s prestávkou

Réžia: Jakub Šmíd

Jazyk: český, anglické

titulky

**Pred predstavením sa
v čase od 18.00 do 18.20
uskutoční dramaturgický
úvod.**

**Po predstavení nasleduje
diskusia divákov s tvorcami.**

Inscenácia *Vlastenci* je súčasťou sekcie Otvorená scéna Nitra v programe Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025.

Majstrovsky napísaná hra britského dramatika Petra Morgana o vzostupe Vladimira Putina k moci v Rusku. Fascinujúca sonda do mentality jedného národa. Mimoriadne pôsobivá a mrazivá inscenácia konverzačnej drámy v réžii českého filmového, televízneho a divadelného režiséra Jakuba Šmída. Národní divadlo Brno po vyše tridsiatich rokoch na Divadelnej Nitre.

Kto je najväčší vlastenec? Strhujúca politická dráma nahliada do sveta ruských oligarchov, ktorí na prelome milénia pomohli z celkom bezvýznamného agenta tajnej polície KGB Vladimira Putina urobiť najmocnejšieho muža Ruska. Podcenili však Putinov neutíchajúci smäd po neobmedzenej moci. Morgan Putina demýtizuje a ponúka príbeh o géniovi priemernosti bez morálnych zábran, ktorý sa stane prezidentom v chaose postkomunistických deväťdesiatych rokov. Oligarchu Borisa Berezovského presvedčivo stvárňuje herec Tomáš Šulaj a Viktor Kuzník autenticky exceluje v úlohe Putina.

Známy britský dramatik a scenárista Peter Morgan sa vo svojej tvorbe venuje osudom britskej panovníckej rodiny. Zaujal napríklad scenárom k filmu *Kráľovná* s Helen Mirren, divadelnou hrou *Audiencia u kráľovnej* (v pražskom Národnom divadle s vynikajúcou Ivou Janžurovou) a oceňovaným televíznym seriálom *Koruna*.

Svetová premiéra *Vlastencov* sa uskutočnila v júli 2022 v londýnskom Almeida Theatre. Nasledovali ďalšie produkcie nielen na britských, ale aj na amerických scénach – na Broadwayi v apríli 2024. Činohra Národného divadla Brno uviedla českú premiéru tejto hry v januári 2025.

Dátum: 11. 6. 2025

Čas: 10.00

Miesto: Divadlo Andreja

Bagara v Nitre – Štúdio

Dĺžka: 120 minút

Réžia: Marianna

Stančoková

Jazyk: slovenský

Pred predstavením sa uskutoční dramaturgický úvod.

Po predstavení nasleduje diskusia.

Predstavenie je tiež súčasťou programu pre účastníkov vzdelávacieho projektu Divadelná Nitra pre školy.

Inscenácia *Nič* je súčasťou sekcie Otvorená scéna Nitra v programe Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025.

Pre žiakov základnej školy sa začína posledný školský rok. Každý z nich má svoje ideály, plány a sny. Iba spolužiak Pierre Anthon nihilisticky vyhlási, že nič na svete nemá zmysel. Týmto tvrdením berie svojim rovesníkom budúcnosť a túžbu po živote. U všetkých preto vzbudí veľkú snahu dokázať mu opak.

Divadlo Andreja Bagara uvádza jedinečnú adaptáciu medzinárodného bestselleru dánskej autorky Janne Teller. V kolotoči vzájomného ubližovania hľadajú pätnásťročné deti odpovede na otázky o zmysle života, ktoré nepoznajú ani dospelí. Ich „projekt“ hľadania zmyslu sa stáva dôležitejším ako ony samy – ich pocity, sny, túžby a vzťahy – a nadobúda nečakané rozmery. Našťastie, celý príbeh je len fikcia. Nič iné, len fikcia. Ako hovorí sama autorka, táto „metafyzická rozprávka“ je varovaním pred tým, že ak stratíme cit, ľudskosť a vzájomné pochopenie, vytvoríme hrôzostrašný svet, v ktorom sa nedá žiť.

Nič je aktuálne scénické dielo nielen pre dospievajúcich o tom, aká tenká je hranica medzi dobrým úmyslom a demagógiou, o tom, prečo meníme vlastnú bolesť na krutosť voči druhým, a o snahe porozumieť dnešnému svetu.

Kontroverzná kniha *Nič* súčasnej dánskej autorky Janne Teller bola po svojom vydaní v roku 2000 najprv zakázaná, no neskôr sa stala globálnym fenoménom s viac než 1,5 milióna predaných výtlačkov po celom svete. V Dánsku sa stala povinným čítaním a akosi „klasikou“ na poli literatúry pre mládež. Inscenácia Divadla A. Bagara v Nitre vznikla v spolupráci s Divadelnou fakultou VŠMU.

Po predstavení sa uskutoční diskusia s PhDr. Jakubom Piknom, PhD., sociálnym pracovníkom, bývalým poradcom Internetovej psychologickkej poradne IPčko.sk a dnes sociálnym pedagógom na Gymnáziu Párovská a členom Mestského akčného tímu pre mládež Nitra.

Divadlo Andreja Bagara v Nitre / SLOVENSKO

Janne Teller – Peter Oszlík – Hana Launerová

NIČ

OTVORENÁ SCÉNA NITRA

PRÁVE VYTVORENÉ

PO NEJ ZOSTALA NÁDHERNÁ ZÁHRADA

Slavka Cíváňová

Bátovce / SLOVENSKO

Bez javiska, o. z., Levice a Divadlo Pôtoň,

Dátum: 11. 6. 2025

Čas: 21.00

Miesto: miesto konania
bude upresnené

Dĺžka: 120 min. (30 min.

cesta autobusom tam

+ 60 min. predstavenie

+ 30 min. cesta autobusom

späť – odchod autobusu

z Nitry o 20.15)

Réžia: Iveta Ditte Jurčová

Autori: Slavka Cíváňová

Jazyk: slovenský, synopsis

v angličtine

Inscenácia *Nádherná záhrada po nej zostala* je súčasťou programovej sekcie Práve vytvorené a jej premiéra sa uskutoční počas Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025.

Spolupráca dvoch nezávislých divadiel z nitrianskeho kraja. Inscenácia inšpirovaná životom českej barónky Sidónie Nádhernej z Borutína (1885 – 1950), ktorá sa po druhej svetovej vojne a po smrti všetkých najbližších rodinných príslušníkov sama zúfalo pokúšala o záchranu rodinného majetku – zámku a záhrady vo Vrchotových Janoviciach, vedomá si ich historickej, pamiatkovej a spoločenskej hodnoty, dôležitej pre budúce generácie. Príbeh barónky je aj parafrázou súčasného vzťahu našej spoločnosti ku kultúrnym a historickým hodnotám. Aj miesto konania predstavenia odkazuje na zlyhávanie systémovej podpory obnovy historických, industriálnych a kultúrnych pamiatok na Slovensku.

Unikátna inscenácia, ktorá vznikne pre Medzinárodný festival Divadelná Nitra 2025, zvyrazňuje fenomén divadelnej premiéry ako jedinečného okamihu, v ktorom sú tvorcovia i diváci účastníkmi zrodu nového umeleckého diela.

PROGRAMOVÉ
SEKCIE A NOVE
HRACIE
PRIESTORY

Programová sekcia:

PRÁVE VYTVORENÉ

Podtitul festivalu *Práve/o tu a Práve/o teraz!* inšpiroval Medzinárodný festival Divadelná Nitra k uvedeniu novej programovej sekcie, ktorej cieľom je ponúknuť divákovi jedinečný zážitok v podobe troch divadelných premiér. Programová sekcia Práve vytvorené pokračuje v tradícii podpory vzniku nových diel domácich i zahraničných autorov, ktoré v minulosti prezentoval napr. projekt *Middentity* (2007), či *Paralelné životy – 20. storočie očami tajnej polície* (vyvrcholenie projektu v roku 2013).

Chceme ňou akcentovať motív práva tvorcov na slobodnú umeleckú tvorbu.

Tri diela slovenských tvorivých tímov uvedieme v troch priestoroch, v ktorých sa doteraz festivalové predstavenia ešte nikdy nekonali. Ambíciou festivalu je pracovať s konceptom premiérových uvedení slovenských nezávislých tvorcov dlhodobo a programovo. Veríme, že ide o začiatok dlhodobej tradície, nie jednorazovú programovú zložku. Pre tohtoročný program sme sa rozhodli osloviť tri skupiny tvorcov. Po ich oslovení bol druhým najzásadnejším momentom vzájomnej spolupráce výber miesta konania jednotlivých premiér. Popri spoznávaní novovytvorených diel chceme totiž divákovi ponúknuť aj zážitok zo spoznávania nových miest a priniesť festival do lokácií, kde sa ešte neuskutočnil.

Miestom uvedenia inscenácie bratislavského Inštitútu Blaha Uhlára *Tma* je **Palace – Kreatívne centrum Nitra**. Budova kina Palace bola postavená v rokoch 1925 – 1926 a dodnes právom patrí k významným bodom na mape architektúry Slovenska. Autorom pôvodného architektonického riešenia je významný slovenský architekt Friedrich Weinwurm. Počas svojej existencie budova nebola len miestom kultúrneho diania, ale aj príkladom (miesto postupov je významový nezmysel) nových postupov a technológií v umení (už v roku 1930 začalo kino premietiť zvukové filmy), či politických premien symbolicky zhmotnených v zmenách názvu kina (Republika, Moskva, Palace).

Miestom uvedenia site-specific projektu *Crescendo* pohybového súboru Debris Company sú **Kasárne** (areál bývalých kasární na Martinskom vrchu). Dôkazy o osídlení tejto lokality siahajú až do 8. storočia. Martinskému vrchu dali súčasnú podobu najmä kasárne nazývané „Šiator tábor“. Prvá časť tohto vojenského objektu bola postavená v roku 1882 podľa projektu nitrianskeho architekta Jána Lyku. 10 murovaných budov a 24 drevených barakov slúžiacich na sústreďovanie vojakov pred cvičeniami predstavovalo jeden z piatich špecificky určených objektov v Uhorsku. V roku 1887 ho dokonca navštívil cisár František Jozef I. Vojenskú funkciu kasárne plnili až do roku 2008.

Miestom konania inscenácie *Nádherná záhrada po nej zostala*, ktorá vzniká v spojení Bez javiska, o. z. a Divadla Pôtoň bude špeciálne miesto v okolí Nitry (miesto konania čoskoro upresníme). Inscenácia bude aj pri ďalších uvedeniach realizovaná najmä v site specific priestoroch – v zdevastovaných a nevyužívaných kaštieloch, v zámkoch, v industriálnych pamiatkach či v kultúrnych domoch na Slovensku, ktoré dlhodobo chátrajú. *Nádherná záhrada po nej zostala* je parafrázou súčasného vzťahu našej spoločnosti ku kultúrnym a historickým hodnotám, k pamiatkam, dedičstvu a pamäti na Slovensku.

Programová sekcia:

DIALÓG (NE)MOŽNÝ

Dialóg (ne)možný je pokusom o spojenie s umelcami, ktorí boli nútení opustiť svoje krajiny a konfrontovať svoju národnú, kultúrnu a jazykovú identitu s novým prostredím. Ruskí umelci, ktorí vyjadrili verejne svoj nesúhlas s vojnou na Ukrajine, čelili obvineniam, prenasledovaniu, vypočúvaniu i odsúdeniu. Tí, ktorí sa rozhodli včas opustiť svoju krajinu, boli často v neprítomnosti odsúdení na mesiace i roky väzenia a pravdepodobne sa už nikdy nebudú môcť do svojej vlasti vrátiť. Tí, ktorí ostali, pracujú v systéme „vnútorného exilu“, tvoria buď neoficiálne alebo v utajení. Bieloruský režim reprezentovaný prezidentom Alexandrom Lukašenkom potláča akékoľvek prejavy nesúhlasu. Masové a pokojné protesty proti sfalšovaným prezidentským voľbám v rokoch 2020 a 2021 boli násilne potlačené a mnohí účastníci protestov boli odsúdení. Mnoho predstaviteľov bieloruskej kultúry dnes pôsobí v zahraničí.

Festivalovému publiku umožníme stretnutie s niektorými z tých ruských a bieloruských umelcov, ktorí sa nevzdali, neopustili svoju občiansku pozíciu a cítia potrebu a silu dať tiež hlas tým, ktorí boli umlčaní. Výnimočné projekty predstavia divadelníci, ktorí v súčasnosti žijú v Španielsku, Nemecku a Rakúsku. A v interaktívnych a zážitkových projektoch s festivalovými divákmi nadviažu dialóg kurátori a performer z Ruska, ktorí stoja za moskovským nezávislým festivalom Chrupkyj (Krehký).

Programová sekcia:

OTVORENÁ SCÉNA NITRA

Želaním organizátorov Divadelnej Nitry je, aby sa táto nová sekcia, aktívne partnerstvo divadiel a festivalu, stala tradíciou. V spolupráci kurátorov festivalu a umeleckých vedení nitrianskych divadiel – v tomto roku Divadla A. Bagara a Starého divadla K. Spišáka – sa vytvára program, ktorý prezentuje to najlepšie z premiér prebiehajúcej sezóny. No tiež umožní divadlám zapojiť sa do festivalového programu aktívnejšie a kreatívnejšie – Divadlo A. Bagara v tomto roku nominovalo do programu inscenáciu *Vlastenci* Činohry Národného divadla Brno a umelecký súbor divadla pripraví tiež unikátne inscenované čítanie. V rámci programu uvedie inscenáciu *Nič*, ktorá vznikla v spolupráci s Divadelnou fakultou VŠMU. Staré divadlo K. Spišáka uvedie v hlavnom programe dielo pre rodiny s deťmi – kultový film *Nekonečný príbeh* získal na scéne Starého divadla originálnu divadelnú podobu.

Festivalový formát

ECHO DIVADELNEJ NITRY

Jesenná časť Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025 pod názvom **Echo Divadelnej Nitry** sa uskutoční v Bratislave a bude zameraná na prezentáciu súčasného ukrajinského divadla a mladej generácie divadelných tvorcov, ktorí pôsobia v Kyjeve.

PROJEKTY ADN A SPRIEVODNÝ PROGRAM

V4@THEATRE CRITICS RESIDENCY

V4@Theatre Critics Residency je tvorivá platforma pre divadelných kritikov do 35 rokov zo Slovenska a za-

hraničia. Projekt vznikol v roku 2015 z iniciatívy Asociácie Divadelná Nitra v spolupráci s partnermi zo zúčastnených krajín. Počas svojho fungovania sa neustále rozširuje o nových účastníkov, krajiny, lektorov i aktivity zohľadňujúce nové výzvy v oblasti scénického umenia.

Vďaka dlhodobej podpore Medzinárodného vyšehradskeho fondu pomáha projekt V4@Theatre Critics Residency už deviaty rok kritickej reflexii divadla, zoznamuje s novými trendmi v oblasti scénického umenia a s analytickými postupmi reflexie neraz špecifických a experimentálnych umeleckých diel. V rámci rezidenčného pobytu sa skupina vybraných divadelných kritikov aktívne zúčastní na MF Divadelná Nitra. Navštívi predstavenia festivalového programu a priebežne ich bude analyzovať na stretnutiach s lektormi.

V4@Theatre Critics Residency sa uskutoční počas 34. ročníka MF Divadelná Nitra od 6. do 11. júna 2025 v Nitre za účasti mladých divadelných kritikov z krajín V4, západného Balkánu a Východného partnerstva.

Divadelná Nitra pre školy 2025 je celoročný umelecko-edukatívny projekt Asociácie Divadelná Nitra, podporený z Fondu na podporu umenia, ktorý asociácia realizuje od roku 2024 a ktorým nadväzuje na svoje dlhodobé vzdelávacie projekty, predovšetkým na projekt Ako na divadlo, ktorý poskytol overenú metodológiu na vzdelávaciu časť, a projekt Be SpectACTIVE!, založený na participatívnej tvorbe a dramaturgii. Projekt **Divadelná Nitra pre školy** stojí na aktívnom kontakte so súčasným umením s dôrazom na umelecké druhy a formy, ktoré absentujú v miestnej kultúrnej ponuke i učebných osnovách (súčasná nezriadená divadlo, súčasný tanec, moderná a klasická hudba a súčasné vizuálne umenie). Geograficky sa projekt zameriava na územie Nitrianskeho samosprávneho kraja, pozornosť venuje základným (druhý stupeň) a stredným školám situovaným v obciach a mestách s menšou ponukou kultúry. Projekt tak napomáha znižovať bariéry v účasti na kultúre mladých. Počas júnového festivalu navštívia vybrané predstavenia a podujatia programu skupiny žiakov a študentov.

darujem ti
tulipán

Darujem ti tulipán je mimoriadne úspešný projekt integračných tvorivých aktivít pre slabozraké a nevidiace deti, ktorý v roku 2007 založila a už 18 rokov organizuje Asociácia Divadelná Nitra. Dominantným podujatím projektu je každoročné stretnutie detí so zra-

kovým postihnutím sústredených v internátnej škole v Bratislave a zdravých detí z Nitry na spoločnom tvorivom workshope počas Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra. Počas tohtoročného festivalu sa uskutoční tradičné open-air podujatie – objekt Black Box výbeh, ktorý je interaktívnym prostredím pre vidiacich o nevidiacich, predstavuje verejnosti princíp Braillovho písma, chôdzu s bielou palicou, pocitový chodník, maxipuzzle TULIPLAND, výstavu prác zrakovo postihnutých detí. Súčasťou aktivít projektu počas festivalu bude Júnový tulipán, integračný workshop pre slabozraké, nevidiace a vidiace deti.

Projekt **Aj toto je umenie** patrí medzi unikátne projekty na Slovensku. Od roku 2014 zviditeľňuje zabudnuté diela vizuálneho

umenia a architektúry vo verejnom priestore mesta Nitry – sochy, budovy, architektonické komplexy, kostoly, cintoríny. Jeho cieľom je rozvíjať povedomie verejnosti o kultúrnych hodnotách, podporovať kultúrny turizmus a cestovný ruch, prispieť k znovuoobjaveniu identity mesta a jej obyvateľov. Jeho organizátori – zakladateľská Asociácia Divadelná Nitra a občianske združenie Nitrianske kultúrne dedičstvo – ním vyzdvihujú hodnotu, význam a jedinečnosť samotného diela, ako aj autorov diela a ich prínos. K vizuálnym inštaláciám pribudli v roku 2020 náučné videoprechádzky. Počas Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2025 sa uskutoční podujatie v spolupráci s občianskym združením Nitrianske kultúrne dedičstvo.

Neoddeliteľnou súčasťou festivalového programu sú **diskusie s tvorcami** predstavení a **dramaturgické a lektorské úvody** k predstaveniam (podrobnosti nájdete v infobloku ku každej inscenácii). V rámci **sprievodného programu** sa konajú nielen ďalšie divácky atraktívne diskusné formáty pre verejnosť, ale tiež rozmanité kultúrne podujatia z oblasti vzdelávania či hudby. Obyvateľov a návštevníkov Nitry oslovia akcie partnerov a spoluorganizátorov prebiehajúce v uličkách centra mesta určené pre dospelých i deti.

DIALÓG (NE)MOŽNÝ

Dátum: 8. 6. 2025

Čas: 10.30

Miesto: Divadlo Andreja Bagara – Štúdio
Dĺžka: 120 minút

Diskusia o súčasnej kultúre a živote umelcov v Rusku a Bielorusku, o ľudských právach a politických väznoch v Rusku a Bielorusku, o ruskom exilovom umení a kultúre... Súčasťou diskusie bude inscenované čítanie úryvku z hry Finist, jasný sokol v podaní hercov DAB v Nitre na podporu väznenej divadelnej režisérky Jevgenije Berkovič a dramaticky Svetlany Petrijčuk.

Hostia: režisérka Anastasija Patlaj (ES-RU), multidisciplinárny umelec Váňa Demidkin (RU), kurátor a režisér Arťom Tomilov (RU), režisérka a herečka Maryna Jakubovič (AT-BY)

PRÁVO NA TVORBU

Dátum: 9. 6. 2025

Čas: 15.30

Miesto: Divadlo Andreja Bagara – Štúdio
Dĺžka: 90 minút

Diskusia o stave nezávislej kultúry na Slovensku z pohľadu divadelníkov a debata so zástupcami nezávislých divadiel zastúpených v programe festivalu a jeho špeciálnej sekcii Práve vytvorené.

Hostia: režisérka Iveta Ditte Jurčová (Divadlo Pôtoň), autor a performer Peter Tilajčík (Inštitút Blaha Uhlára) a ďalší.

VEĽKÁ VEREJNÁ DEBATA

Dátum: 11. 6. 2025

Čas: 18.00

Miesto: Divadlo Andreja Bagara – Štúdio
Dĺžka: 90 minút

Tradičný diskusný formát festivalu. Moderátor Oliver Rehák a jeho hostia nahliadnu na tému festivalu z tých najrozličnejších a najprekvapivejších uhlov. V spolupráci s mediálnym partnerom festivalu Denníkom N.

KOMPLETNÝ SPRIEVODNÝ PROGRAM
OD 15. 5. 2025 NA WWW.NITRAFEST.SK.

STAROMESTSKÉ KORZO

Dátum: 6. 6. 2025

Čas: 14.00 – 19.30

Miesto: pešia zóna Nitra – Štefánikova
trieda / Kupecká ulica

Už dávnejšie zaznievajú od občanov Nitry požiadavky na oživenie pešej zóny. Mnohé kultúrne akcie sa počas roka konajú prevažne na Svätoplukovom námestí, samotná pešia zóna je iba priechodná. V kalendári podujatí síce svieti každoročná originálna KníhKupecká, tá sa však v roku 2025 bude odohrávať až na jeseň.

A tak Mesto Nitra, presnejšie Výbor mestskej časti 2 – Staré mesto, prichádza s ponukou oživenia tradície stretávania sa a prechádzok staromešťanov v podobe podujatia príznačne nazvaného **Staromestské korzo**. V spolupráci s MF Divadelná Nitra a ďalšími partnermi sa uskutoční jeho nultý ročník.

Budeme svedkami štýlu retro v mnohých oblastiach – doprava, hudba, remeslá, knihy, oblečenie. Na trase korza sa zapoja viaceré prevádzky, korzujujú (ako inak – v dobovom oblečení) sa pokochajú výstavou veteránov, ponukou starožitných predmetov a kníh z antikvariátu, predstavia sa Furmani aj swingová kapela, dobrú náladu umocnia dobroty klasickej kuchyne. A z veľkoplošných fotografií sa na nás budú dívať slávni rodáci.

BUĎ LÁSKA: KOŠČOVÁ, MEDVEDOVSKA, ŠPINER

Dátum: 7. 6. 2025

Čas: 16.00

Miesto: Synagóga
Dĺžka: 90 minút

Speváčky Katka Koščová a Mila Medvedovska tvoria spolu s klaviristom Danielom Špinerom tvoria slovensko-ukrajinské spojenie troch umeleckých duší. Spolu proti hroznej vojne, ktorá stále trvá a na ktorú si nechceme zvyknúť. Spolu na podporu všetkým Ukrajinkám a Ukrajincom.

Katke a Miline piesne, na ktorých sa Daniel autor-sky podieľa, majú nádych folku, jazzu a šansónu. Na koncertoch vytvárajú svojou muzikálnosťou a emotívnosťou silné prepojenie s publikom – sála plače, smeje sa a spieva spolu s nimi.

Hlavný organizátor

Asociácia Divadelná Nitra

Hlavní spoluorganizátori

Nitriansky samosprávny kraj

Mesto Nitra

Divadlo Andreja Bagara v Nitre

Kreatívne centrum Nitra

Spoluorganizátori

Divadelný ústav Bratislava, Centrum voľného času Domino, DOMOF creativity, Kníhkupectvo a antikvariát Pod vrškom, Nitrianske kultúrne dedičstvo o. z., Spojená škola internátna pre žiakov so zrakovým postihnutím Bratislava, Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, Uránia, Základná škola Kniežata Pribinu

PROJEKTY ASOCIÁCIE DIVADELNÁ NITRA PODPORILI*

Projekty ADN z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektov.

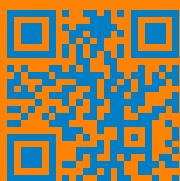

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNERI

MEDIÁLNÍ PARTNERI

WWW.NITRAFEST.SK

**Asociácia / Medzinárodný festival Divadelná Nitra
bod.K7 – priestor pre kultúru, kreativitu a komunitu**

Štefánikova trieda 7

P. O.Box 49 B

949 01 Nitra

Slovenská republika

<https://www.nitrafest.sk>, <https://www.bodk7.sk>

e-mail: nitrafest@nitrafest.sk

Facebook: Divadelná Nitra

Instagram: @divadelnanitra

Office: + 421 903 55 44 75

Online predaj vstupeniek od 15. 4. 2025 na stránke www.nitrafest.sk.

Pri jednotlivých predstaveniach nájdete priame odkazy na zakúpenie vstupeniek.

Predaj zabezpečuje predajná sieť GoOut.

Všetky informácie o predstaveniach, možnostiach nákupu a rezervácie vstupeniek vám radi poskytneme na telefónnom čísle **+421 903 554 475** alebo e-mailom na **vstupenky@nitrafest.sk**.

Spríevodca festivalom pre médiá: Vyдалa Asociácia Divadelná Nitra dňa 15. 4. 2025.